

Makkum (Gem. Wouweradeel) B. 106

1. sta hīn: ð vīk^ð sīgo dam bīxa bay
2. mī mā:t jūta blum: vētōr
3. sā spīna sīnt vārðx slen^ðx nōmār̄ mar̄ māsīn:
4. harkin I suri. ^{or} vārk // dre:χit^ðn = mocilyk
verteerbaar voedsel
5. vīdat skip kri. gāxa skim^ðlaga bō:ðla
6. dā timarmān het^ñ splinter inafijer
7. dā skip^ð skikom umāmula
8. inofabrik ikne. ^ðlosjen
9. "tūjn- of kumjijⁿ dā bā:t: stī // bēn^ñ
10. u:ga(Oege) kru vol fjuwarbi. ^{or} hevra
|| gleskas - ro:mor - liter (door jongeren gebr.,
restal: minjol - jekona (halve kan; bewatte
liter; bedoelde men 4 of 6 liter, dan werd gezegd:
twar of trei^ð jekonas; nu veroud.) ||
11. bringys fjuwa pun kjesen
12. sa he ma: i ha: fi: von trei^ð fles vinopsu:t
|| drīngell
13. hei su: mi slā: : mai dā knepol
14. ik he sinknibol fju:ðn. of fju:ðn^ðn (3)
15. o:ð sintakla:s^ð - of sintakla:s^ð (ien 3)
vnt-of vut-net folseme. ^ð di:nt
16. ik bimblei dātaknet mar̄ ha: gun^ð bin
17. ik het net di:nt (ji) - of sj:n (3)
18. va: (3) gebruikt ook wel eens vi; de ouderen
nooit hētata:n di:ðn - di:seldə diter
o:ðy komt
19. spin - spin^ðver - of spīre. ^ðgen - re:ðgobol
20. pēb (met klep) - mutsa (onder klep) - hu. ^ðt -
hulduk - klots - sydvestar - kips (aan zonbekk);
ba:ŋ (bansu:tvaat = slchtweer); fina -
grā:ða; pardastu:ð (3) - of pvalastu:ð (1,2) -
har:ðx - kirkat - flinter (1,2) - of flindar (3)
21. dikjat brots he:lo vro:ðt - of ve:rlat -
vnt fjuxt sin
22. do:freist^ð strīgkra:t: lēsis f2:mi
23. xhalo:ðn lithe:lrot d.ðaskipm slo:pā
24. he:hētazmēke. ^{or} ambit fōn: hun hont
25. jūni twar: bre:dəstjīn: - bre:ðar -
dā bre: stī
26. dā stānt be:lt dāt stī. ^{or} stānet me. ^{or}
27. dī man het^ñ lib^ð skampri:s
28. dā dyval iknet inahe: mal blyunt
29. dā skūar: bben hemar̄ me: star na: i se: ta:
west
30. ik hīn tonet koma fu:stek - of fu:adsk -
kle. ^{or} bīn
31. dā ba:rgā less gra: ^{or} lima:ð int drry kan
32. hei hīnet na: i si: vārk - hei het pīna ki:ð
33. setzā: stokindi bi: ^{or} tām - of bi: ^{or} tām (3)
34. hei galin dāt ihytati:t
35. hei - of "tūjn- of tūjn- ik he dā twar -
ke. ^{or} o:ðndi rupm
36. dī par^z iknet rīp - dā pīt^ñ brīn vit
37. dā brīna: i tlo:ðontar - of int lo:ðn
38. sa het^ñ e:ðst hōlp^ñ vmat fīl^ð vptamār̄ bīn
39. hei sil^ð no:ctn^ð fi:ðt bringys
40. dā? idahelt fūnā mōlka krit
41. dā mōmūt fūsī fīsū - of si: vi:f (verouderend
volgens rens) - upkoma
42. inesnitsmar̄ (sneker weer) swēma inet
fatrou:t
43. hei het^ñ bāt^ð - of ho:p^ð - pī:t^ð vmdāt
sa: stekris
44. vēi mūtar da hēt fān he: ëprīmādā o:ðz
hēt
45. helpmi e: vðjā fodot be:ðt - of omdot be:ðt
vptatil:ñ
46. ystimarmān isar̄ fet a:ðz, slāk - of a:ðz
butar̄ (1,2) - of a:ðz mūda:ð
47. sa he vēda var: - of ve (alleen doorga naast var:
gebruikt) - tat fīsta sprīn^ð ku:ð - of ku:ð
48. dā tāmā: sīldā be:ðm intsjīð

49. dox e.ostatryt astixt
 50. de klok bagjintali. dñ fuatsjerest.
 51. spreč - kikadrič, verspreiden en uitbreiden
n. bek.
 52. difrou - of dat frumos (iets minder geacht).
 hetat hi. t ik s. knipsa lit.
 53. sin harit het m sa. xji. slay na. skua. lo
 ge. t lit.
 54. ik het m o. t. dñ omsa. letns be. tvetor
 l. d. stage. on
 55. ski. drøhaklin: disjja jinet fula
 56. stfin: patr bin: e. t vrtex
 57. //o. v. on// har. t // ka. x. l // dat. n. st. t. no
 hukal
 58. imā. t ist no. x. t. ka. t umtakhe. tson
 59. dichtes joutn helder g. xte nou - of net
 60. hei luhtat hunder o. nestat
 61. frugr kwa. n. sim jirolo fir. ma. da
 merko
 62. posto. or sari datxet fulmat: k. is
 63. dou se. t(x) st mi vul m. d. hest ne. t. sj. t
 mi sain - of saint (3)
 64. da sweltis huma ji gau ier - of ski. d. kh.
 VER(1)
 65. gestju. t ik fuota dam: - of must fuota
 dampi: - of must ju. t net da. mo
 66. tesa sei ik gra: si: s
 67. si: motor ist. k. m
 68. et het m. va. z. meda. t. vest - entizm: o. z. jum
 // t. x. milt va. z. //
 69. dat jongki tint up bleata furv.
 70. de sit. ba. st. indi. k. n. a
 71. ik vu vul dato post n. bri: f. broxt
 72. ik he pinon thart - of ruwer indhukt (- in de
 huid = lichaam)
 73. soha dwaz bonjols - maar: andwaz bonjols
 k. yk net mar. v. mge. on
 74. na. i kufidrin t. sl. ve. thend. or fuar. ro
 nei. var. in // kar. alleen voor groentekar
 en dergel. //
 75. ig biv. t ko. t. s. x. l. sunt fo(na) mo. on
 76. do so. d. fon. ko. a. my hatik - of ek (3).
 soldat. vest
 77. vistj. t g. var. marker te varen
 l. om pila bo. z. //
 78. di ro. o. n. helat. n. st. k. l. s
 79. ikly u. dorgje. vnt fun
 80. st bentsj. v. solde. d. fuar. z. t. do. t. t
 vva. kur
 81. sine. o. r. n. r. n. E. sine. o. g. en trija
 82. haufamka ik. mar. my. urka na. it. bostar
 gun. umba. on. (bessen) ta. sickim. // bramen
 z. yn hier onbek. //
 83. damist. tre. do. - of tra. ma. - y. t. h. edor (2)
 -(1) sprekt van een 2e tred. ledor = een ladder
van 2e treden.
 84. hei set on ka. ol. v. fo. v. "benami (= van
 wat ben je me)
 85. st. v. d. m. t. skon nerg. ko. d. umt
 dwa. n. d. v. m. j. l. t
 86. da muls isha. drux fo. nato. st
 87. di dik. t. int. mar. amb. v. x. t. - st. k. m. a. t. in
 um de lo. s
 88. ik hent. tra. ma. in. v. m. fu. a. ro. l. t. s. j. u. g. a
 89. da bok. is. m. o. t. in: fu. a. st. b. o. d. o
 90. hei het net la. n. so. j. ma. t. v. v. o. l. mo. i
 91. int. skap. t ist. no. t. et. be. o. ts
 92. d. fugels. it. m. v. - of mu. o. t. - gu. d. t. m. i. k. a
 k. n. a // "vogelschutters" waren de jagers op de
Makkum er waard //
 93. sj. x. s. z. t. min hu. t. ik fin. a. k. i. s. t. o
 94. ik wit net rehams. k. j. s. m. u. o. t. (2)
 95. my k. o. d. s. helder ik. t. be. o. t. fu. a. r. t. li. o. r
 96. ik must. v. k. a. b. l. u. t. d. r. y. k. a. v. m. o. o. n. t. o. ster. k. y. o. n

97. ik sil e. sta ka: l int butys help
 98. membruer vi. vnr
 99. da molkrindar hetⁿ he: la huka//kruta
 niet gebruikelijk!!
100. odi sup istine su: r - stju: ramarmar varum
 101. vei sun: dipnt in: u: ra folomita kinⁿ
 102. da folk niks uphimta si:ⁿ
 103. hei kumt no. dit anmangtalet
 104. inita: ja bimbergan dit fju: r spa: jo
 || at ben het spa: int = heeft overgegeven; at ben
 fli bat = het kind knijlt!!
 105. do. stou deropta trjou wan
 106. ta b2. elxat (= Bolward) hez^o stik yta brigo
 fe. ant
107. do^u mostaskuma umys fo. dala bogen
 108. hei is fo: snits (= sneek) kumt mar: anre: wa
 por mar: jilt - of mar: anre: stikjilt
109. di do. dr is fo: m bu: kantout (1) - of fo: kantout
 - (marks)
110. ontraud da frau muut na. jo kinⁿ
 111. ik hei si ge. yida mar: rat vi. gnu: et si. dr
 112. da brouwer sar: t stikno:t dju: r (3) - of
 taju: r (1,2) - umta bauwan
113. barka - ik bark - dou bark - hei barka -
 hei bark - ba. kta - vei barka - ik barkta
 dou barkta - jou barkta - hei barkta - vei
 barkta - vei hei barkta
114. bi. ada - ik bi. dt - dou bi. dt - fo: bi. da -
 hei bi. dt - vei bi. ada - bi. ada vei - ik bee
 of ik bi. ada - ik hei bi. adan - be. edan sei
 ik
115. tika letsmi. on mar: hei tiquat
116. je bin ika. ejnta kre: jan upla: int of
 het plein) // da merk!! dou kist!!
117. hei het sar: t hei su: rni tinka
118. da far: m sar: hei hi: galik
119. dor vi. an: fi: f pri: lan
120. under di ?i: k laitbat fulikals
 121. at veta: k: o kat ha: st - at ka: o katal
 122. at he: o tka: gri: dn - tka: namar jis(j) is
 me. ont
123. majone: za w: ot (1,2) - of v: nt (3) marka
 mar: an a: o - of mar: at gu: ol fan: a: o
 || djera = doocier!!
124. dat bjemka silde net beest gru. ja kens
125. do: mani het gu: jo vin
126. y2. ot hu: j Ix2. o ba. ant
127. da molka speciat a kou yt: ja: r
128. da kaster li. ataklok // ey krys - krys ?!!
 hei het li. o d?!!
129. da fermen fonakro. ada bu: ga (1) - of
 bu: gj (3) tru undrat gevixt
130. da twa dysses kwa: m: bat n do. dr
131. so hev m bunt em bla: slant
132. da s fy izrotin - of veter ox
133. da lar: t? park - of n ho: p - sni. o
134. at Ix2. skoft lin dsk di sju: ant he
135. b2. elxat (= Bolward) vnt he: landsl
 sneifje ste: at
136. dwarn - ik dugat - do^u dv (X) stat - jou
 dugat - hei dvxtat - se: dugat - jim dugat
 se: dugat - ik di. at - dou de. stat - of dou
 di. stat - jou de. gen - of jo: di. an: at -
 hei di. stat - vei de. gen - of vei di. an: at -
 jim di. an: at - sei di. an: at - de. agrikst - of
 agrikst - de. agrikst mar: - of di. gorat -
 do. an: sei at mar:
137. do: pa - do: pjirk - do: pfont - da solda: t?
138. teski - hei teskat - hei teska - hei het aska
139. bina - ik bin - do^u best - fo: bina - hei
 bin - vei bin - jim bina - se: bina -
 bin - bundr - ik he bunt
140. Locale landmaten: pu: " mi: at (pondemaat
 36^{3/4} are) - fi: om (= 1/4 pondemaat) // ru. oda onbek!!

141. Locale waternamen: da silru.^odo
(de kijl = de Sluis) - da melkfe.^ot (de Melkvaart) - da dijkfe.^ot (Egtsvaart) -
da kromste.^ot - tfla:t (Het Verlaat) -

do ri:gd (de Rige) - dasky slor fe.^ot (Tolinger huistervaart) - da pntⁿ (de puttenzijn)
gegraven ten behoeve van een dijkophoging, men onderscheidt: tweede en derde putten).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is markum
De inwoners heten: markummers

Hun bijnaam is de markummer mi:gan-of jonger: mi:gn - Zegslieden verklaren de bijnaam door op te merken dat zij ja: mi als stopwoord gebruiken; de Workumers zouden dan ja: als zeggen. De betekenis van de uitdrukking is: niet waar? Het Friesch Woordenboek (W. Dykstra e.a.) vertelt, dat het woord mi:ch=maag, veruant, neef te Elbakkum veel gebruikt wordt in de zin van: vriend, maat. Vandaar de Elbakkumer schimpnaam.

Aantal inwoners op 1 jan. 1950: 2413.

Baaltoestand. Veel buurtnamen zijn in Elbakkum niet in gebruik: slar:l nm (slatum) is verouerd.; nu da buorren en da syl (de haven). Dialectische verschillen tussen deze buurten bestaan niet. Wel is er een vrij groot verschil met de ± 100 demster vissers (hum gezinnen inbegrepen) die zich na 1934 in Makkum vestigden. Voor een twintigtal gezinnen is het Nederl. de huislyke omgangstaal. Op straat heerst het Fries dialect. Bij vergaderingen en dergel. wordt nu eens Fries, dan weer A.B.N. gesproken. Zelden is de kerkdienst Fries. Pdroepen: vissery, aardewerkfabrieken, een scheeps-timmerwerf, andere nijverheid, middenstand en wat boere-bedrijven. Maar de omgeving en de N.O.-polder reizen so tot 75 bouwvakarbeiders en grondwerkers. Op de aardewerkfabrieken werken een so man uit de omgeving. Marktplaatsen: Sneek en Deenwarden. Winkelplaatsen: Bokkward en Sneek

Zegslieden: 1. Sjt de Wybrens Altena; 66 j.; hier geb.; schipper; heeft steeds zijn domicilie hier gehad; de meeste tijd hier aan wal gewoond; zijn kinderen zijn hier op school geweest; V. en M. beide van hier; spreekt steeds dial.

2. Eelkje Wybrens Postma geb. Altena; 63 j.; hier geb.; huisvrouw; steeds hier gewoond; V. en M. beide van hier; spreekt steeds dial.; zus van nr. 1.

3. Wybren Gjirks Postma; 31 j.; hier geb.; brandstofhandelaar; heeft nog enig steeds hier gewoond (van 1946-48 te Delft); V. en M. beide van hier; spreekt steeds dial.; zoon van nr. 2.